

Tarkastuslautakunnan nimeäminen

Kunnanhallitus 19.05.2025 § 91
154/00.00.01.00/2025

Julkinen

Valmistelija Hallintojohtaja Aki Jäppinen

Asian tausta Tarkastuslautakunnasta ja sen tehtävistä säädetään kuntalain (410/2015) 121 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Hallintosäännön 3 luvun 3 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tilintarkastusta koskevilla vaalikelpoisuusrajoituksilla pyritään varmistamaan tilintarkastuksen riippumattomuus ja luotettavuus. Rajoitukset koskevat tilintarkastajien lisäksi myös tarkastuslautakunnan jäseniä ja varajäseniä, jotka luottamushenkilöinä vastaavat tilintarkastuksen järjestämisestä.

Vaalikelpoisuuden rajoituksista tarkastuslautakuntaan säädetään kuntalain 75 §:ssä momentissa. Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

1. kunnanhallituksen jäsen;
2. pormestari ja apulaispormestari;
3. henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain (434/2003) 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
4. henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisöön tai säätiön palveluksessa;
5. henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta (23 §). Kunnanjohtaja tai pormestari johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa (24 §). Kunnan tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja tai pormestari (68 §). Kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja tai heidän hallintolain 28.2-3 §:ssä tarkoitettu läheinen eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Kunnanhallituksen varajäseniä ei mainita erikseen, koska toimielimen varajäsenistä on voimassa, mitä varsinaisista jäsenistä säädetään.

Kunnan ja kunnan määräämisvallassa olevan yhteisöön tai säätiön palveluksessa olevat henkilöt eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Palvelussuhteelta edellytetään kuitenkin pysyväisluonteisuutta: enintään kuuden kuukauden pituinen väliaikainen palvelussuhde ei aiheuta vaalikelpoisuuden puuttumista tai menettämistä (ks. 37 §).

Kunnan tilintarkastus ulottuu konsernitilinpäätöksen kautta myös kunnan määräämisvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin. Kuntakonsernin palveluksessa olevat henkilöt eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Kunnan määräämisvalta yhteisössä ja säätiössä määräytyy samoin kuin muissakin vaalikelpoisuussäännöksissä.

Tarkastuslautakuntaan ei voida valita henkilöä, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Säännös rajaa vaalikelpoisuutta tarkastuslautakuntaan

siten kuin vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen 73 §:ssä säädetään. Lain 73 §:n johtolauseen mukaan vaalikelpoisia kunnanhallitukseen eivät ole myöskään henkilöt, jotka eivät ole vaalikelpoisia valtuustoon.

Tämän vuoksi vaalikelpoisuutta tarkastuslautakuntaan rajoittaa myös 72 §, jossa säädetään vaalikelpoisuudesta valtuustoon.

- Kuntalain 72.1 §:n 1 kohdassa tarkoitetut valtion virkamiehet.
- Kuntalain 72.1 §:n 4 kohdassa tarkoitetut kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt.
- Kuntalain 73.1 §:n 4 kohdassa tarkoitetut liikeyritysten johtohenkilöt.
- Kuntalain 73.2 §:n tarkoitetut henkilöstön edunvalvonnasta vastaavat henkilöt

Laissa miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta määrätään, että kunnallisissa toimielimissä, valtuustoa lukuun ottamatta, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Kuntalain 32 §:n mukaisesti toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta tai muutoin toisin säädetä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Tanskanen Henri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että

1. Se määrää tarkastuslautakunnan toimikauden ja
2. Se valitsee tarkastuslautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä kolme muuta jäsentä
3. Se valitsee jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen

Päätös

Hyväksyttiin.